

ODLUKA

**USTAVNOG SUDA REPUBLIKE CRNE GORE KOJOM SE ODBIJA ŽALBA
OPŠTINSKOG ODBORA SOCIJALISTIČKE NARODNE PARTIJE U
DANILOVGRADU, IZJAVLJENA NA RJEŠENJE REPUBLIČKE IZBORNE
KOMISIJE, BR.O1-1024 OD 22.MAJA 2002. GODINE**

("Službeni list Republike Crne Gore", br. 026/02 od 07.06.2002)

Odluka Ustavnog suda Republike Crne Gore kojom se odbija žalba Opštinskog odbora Socijalističke narodne partije u Danilovgradu, izjavljena na Rješenje Republičke izborne komisije, br.O1-1024 od 22.maja 2002. godine

Ustavni sud Republike Crne Gore, u sastavu: predsjednik Nikola Vujanović i sudije Božidar Martinović, Šefko Crnovršanin i Radojko Đurićanin, na osnovu odredbi člana 113. stav 1. tačka 8. Ustava Republike Crne Gore, člana 51. stav 1. tačka 4. i člana 56. tačka 8. Zakona o Ustavnom sudu ("Službeni list Republike Crne Gore", br.21/93), nakon održane javne rasprave, na sjednici od 24. maja 2002. godine, donio je

ODLUKU

ODBIJA SE žalba Opštinskog odbora Socijalističke narodne partije u Danilovgradu, izjavljena na Rješenje Republičke izborne komisije, br.O1-1024 od 22.maja 2002. godine, kojim je odbijen Prigovor Socijalističke narodne partije Crne Gore-Opštinskog odbora Danilovgrad izjavljen na Rješenje opštinske izborne komisije Danilovgrad, broj 97/1 od 19. maja 2002. godine, kao neosnovano

Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Obrazloženje

Opštinski odbor Socijalističke narodne partije u Danilovgradu, u ime podnosioca izborne liste Zajedno za Danilovgrad SNP-NS-SNS, podnio je žalbu na Rješenje Republičke izborne komisije, označeno u izreci ove odluke.

U žalbi i na javnoj raspravi se ističe da se navedeno rješenje pobija zbog bitnih povreda odredbi Zakona o izboru odbornika i poslanika, odredbi Zakona o opštem upravnom postupku i odredbi Pravila o radu biračkog odbora; da Skupština opštine Danilovgrad nije donijela posebnu odluku o broju odbornika koji će se u Skupštinu opštine birati na lokalnim izborima 15. maja 2002. godine; da je navedena odluka procesna pretpostavka za sprovođenje izbora i da se bez donošenja naznačene Odluke izbori u opštini Danilovgrad nijesu mogli sprovesti niti utvrditi broj mandata; da je stav Republičke izborne komisije da je ovo pitanje u nadležnosti drugog državnog organa, bez ikakvog pravnog osnova, čime su ispunjeni uslovi za poništenje rezultata izbora za izbor odbornika u Skupštinu opštine Danilovgrad na svim biračkim mjestima, da je Rješenjem opštinske izborne komisije Danilovgrad, br.97/1 od 19. maja 2002. godine, odbacen prigovor Socijalističke narodne partije Crne Gore -Opštinskog odbora Danilovgrad, broj 84/2002 od 18. maja 2002. godine, pod tačkama 5, 6. i 7, a, po njihovom mišljenju Opštinska izborna komisija je prigovor mogla odbaciti samo u slučaju da je utvrdila da je prigovor nedopušten, neblagovremen ili izjavljen od neovlašćenog lica; da se okolnost naznačena u obrazloženju rješenja da je Opštinska izborna komisija razmatrala predmetna pitanja i zauzimala stav u postupku preuzimanja zapisnika o radu biračkog odbora i utvrđivanja rezultata glasanja, bez uticaja na zakonom utvrđeno pravo podnosioca izborne liste na podnošenje prigovora na rad biračkog odbora; da je u sprovedenom postupku nesumnjivo utvrđena osnovanost prigovora pod tačkom 3, da je birač Mijatović Elizabeta na biračkom mjestu broj 29-glasala javno, da su Opštinska izborna komisija Danilovgrad i Republička izborna komisija bile dužne prihvatiti prigovor žalioaca, i zbog evidentne povrede pravila tajnosti glasanja, saglasno članu 69. stav 3. i stav 8. Zakona o izboru odbornika i poslanika, raspustiti birački odbor na biračkom mjestu broj 29 u opštini Danilovgrad i naložiti da se glasanje na tom biračkom mjestu ponovi; da je na biračkom mjestu broj 13 - Lazine, birački odbor utvrdio da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji i broj kontrolnih kupona veći od broja birača koji su glasali; da je na tom biračkom mjestu predsjednik biračkog odbora u 22, 50 časova u izvodu iz biračkog spiska zaokružio redni broj ispred imena birača Jovanović Nikole, i ako Nikola Jovanović nije glasao ni na biračkom mjestu niti putem pisma; da je žalilac pribavio izjavu Jovanović Dragoljuba, iz Podgorice, sina Jovanović Nikole iz koje proizilazi da Jovanović Nikola, kao star i bolestan čovjek toga dana nije glasao; da nepravilnosti i nezakonitosti u tačk. 2, 4, 5, 7. i 8. podnesenog prigovora, potvrđuju na koji se sve način kršilo ustavno načelo da je biračko pravo opšte i jednako za sve građane, te predlaže da Ustavni sud u cjelosti usvoji ovu žalbu i poništi rješenje Republičke izborne komisije kao nezakonito.

Ustavni sud je, nakon održane javne rasprave i razmatranja osporenog rješenja, na sjednici od 24. maja 2002. godine, utvrdio da žalba nije osnovana.

Osporenim rješenjem odbijen je prigovor Socijalističke narodne partije Crne Gore OO Danilovgrad na rješenje Opštinske izborne komisije Danilovgrad, kao neosnovan, sa razloga što nije nadležana da cijeni okolnost da Skupština opštine Danilovgrad nije prije dana raspisivanja izbora donijela posebnu Odluku o utvrđivanju broja odbornika, odnosno da predsjednik Opštine nije bio ovlašćen za donošenje takve odluke; da činjenica što je asfaltiran put do biračkog mjesta br.20 na dan izbora nije bila od uticaja na rezultate glasanja i na regularnost izbora; da zbog javnog glasanja pojedinih birača nije bila povrijeđena tajnost glasanja, jer su od strane biračkog odbora bili stvoreni svi uslovi za tajnost glasanja i biračima je bilo omogućeno da svoju izbornu volju iskažu tajno; da je institut tajnosti glasanja ustanovljen u korist birača, te da iz prigovora ne proizilazi da su pojedini birači tu svoju volju javno pokazali; da lica koja su tražila da glasaju putem pisama nijesu morala to da traže lično, s obzirom da se radi o bolesnim i iznemoglim licima, da je redni broj ispred imena birača Brajović Roksande zaokružen u biračkom spisku za biračko mjesto br.13-Lazine i ako nije glasala i nije se potpisala, te da iz odgovora Opštinske izborne komisije, koji je dostavljen, na traženje ove komisije 22.maja 2002. godine, Komisija sa sigurnošću utvrđuje da je greškom zaokružen redni broj ispred imena Brajović Roksande u izvodu iz biračkog spiska, što je birački odbor konstatovao u knjizi birača, te da iz svega toga proizilazi da ovaj birač nije glasao, što se potvrđuje i činjenicom da na tom biračkom mjestu nije bilo viška glasačkih listića i da je njihov broj identičan sa brojem kontrolnih kupona; da su zapisnici o radu biračkih odbora valjani, jer su potpisani od većine članova biračkih odbora i da je okolnost da se pojedini članovi biračkih odbora nijesu potpisali bez značaja za utvrđivanje neregularnosti glasanja i povredu biračkog prava i da nijesu povrijeđene odredbe člana 91. Zakona o izboru odbornika i poslanika, jer su sa svih biračkih mjesta, po završenom utvrđivanju rezultata glasanja bili kompletirani izborni materijali na osnovu kojih je utvrđen rezultat izbora.

Ustavom Republike Crne Gore propisano je: da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuje način ostvarivanja sloboda i prava ako je to neophodno za njihovo ostvarivanje (član 12. tačka 1); da građanin Crne Gore koji je navršio 18 godina života ima pravo da bira i da bude biran; da se biračko pravo ostvaruje na izborima i da je biračko pravo opšte i jednako (član 32. st. 1, 2. i 3); i da Ustavni sud odlučuje o izbornim sporovima i sporovima u vezi sa referendumom, koji nijesu u nadležnosti redovnih sudova (član 113. stav 1. tačka 8).

Zakonom o izboru odbornika i poslanika ("Službeni list Republike Crne Gore" br. 4/98,17/98, 14/00 i 9/01), propisano je: da se u skupštinu opštine, prestonice i Glavnog grada bira 30 odbornika i još po jedan odbornik na svakih 5000 birača i da broj odbornika utvrđuje skupština opštine posebnom odlukom najkasnije do dana raspisivanja izbora (član 3. st. 1. i 2.); da pravo da bira i da bude biran za odbornika ima građanin Crne Gore koji je navršio 18 godina života, koji je poslovno sposoban, koji ima prebivalište na teritoriji Republike najmanje 24 mjeseca prije dana održavanja izbora i koji ima prebivalište na teritoriji opštine, kao izborne jedinice, najmanje 12 mjeseci prije dana održavanja izbora (član 11. stav 2); da izbore za odbornike i poslanike raspisuje predsjednik Republike Crne Gore; da se odlukom o raspisivanju izbora utvrđuju rokovi za sprovođenje izbornih radnji propisanih ovim zakonom i određuje dan održavanja izbora i da se odluka o raspisivanju izbora objavljuje u "Službenom listu Republike Crne Gore" (član 13.); da se Opštinska izborna komisija stara o zakonitom sprovođenju izbora (član 27. tačka 1); da se Republička izborna komisija stara o zakonitom sprovođenju izbora i jedinstvenoj primjeni odredbi ovog zakona (član 32. tačka 1); da birački odbor neposredno sprovodi glasanje na biračkom mjestu i da birački odbor određuje, iz reda svojih predstavnika, dva povjerenika za glasanje van biračkog mjesta (član 37. st. 1. i 3); da je glasanje tajno i da se, ako se u toku glasanja naruše pravila iz st. 1. do 6. ovog člana, birački odbor raspušta, a ako se naruše pravila iz stava 7. ovog člana birački odbor se može raspustiti, i da se, u slučaju raspuštanja biračkog odbora, glasanje na tom biračkom mjestu ponavlja (član 69. st. 3. i 8.); da su članovi biračkog odbora dužni da paze da niko ne ometa birača prilikom popunjavanja glasačkog listića i da u potpunosti bude obezbijeđena tajnost glasanja (član 81. stav 3.); da će birač koji nije u mogućnosti da glasa na biračkom mjestu (nemoćno ili spriječeno lice), a želi da glasa, obavijestiti o tome birački odbor; da će birački odbor preko svog povjerenika za glasanje, putem pisma, omogućiti takvom licu da glasa, na način kojim se obezbeđuje neposrednost i tajnost glasanja (član 85. stav 1.); da se, ako se utvrdi da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja birača koji su glasali ili ako se utvrdi da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja kontrolnih kupona ili ako se utvrdi postojanje dva ili više kontrolnih kupona sa istim serijskim brojem ili serijskim brojem koji ne pripada tom biračkom mjestu, birački odbor se raspušta i imenuje novi, a glasanje na tom biračkom mjestu ponavlja i da se rezultati glasanja na tom biračkom mjestu utvrđuju poslije ponovljenog glasanja (član 89. stav 9); da se, kad birački odbor utvrdi rezultate glasanja, u zapisnik o radu biračkog odbora unosi: broj primljenih glasačkih listića; broj upotrijebljenih glasačkih listića; broj nevažećih glasačkih listića; broj važećih glasačkih listića; broj glasova datih za svaku izbornu listu; broj birača prema izvodu iz biračkog spiska; broj birača koji su glasali po spisku i broj birača koji su glasali putem pisma; da se u zapisnik o radu biračkog odbora unose primjedbe i mišljenja članova biračkog odbora, kao i sve druge činjenice od značaja za glasanje i da zapisnik o radu biračkog odbora potpisuju svi članovi biračkog odbora (član 90. st. 1, 2. i 3); da svaki birač, kandidat i podnosilac izborne liste ima pravo da podnese prigovor nadležnoj izornoj komisiji zbog povrede biračkog prava u

toku izbora (član 107. stav 1); da se prigovor protiv odluke, radnje ili propusta biračkog odbora podnosi opštinskoj izbornoj komisiji i da se prigovor protiv odluke, radnje ili propusta opštinske izborne komisije podnosi Republičkoj izbornoj komisiji (član 108.) i da se protiv rješenja Republičke izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor može izjaviti žalba Ustavnom sudu Republike Crne Gore (član 110).

Zakonom o lokalnoj samoupravi ("Sl. list RCG", br. 45/91, 50/91, 16/95, 22/95 i 23/95) propisano je da predsjednik opštine privremeno donosi akte iz nadležnosti skupštine, ukoliko skupština nije u mogućnosti da se sastane ili je na drugi način onemogućen rad skupštine, a njihovo donošenje je od interesa za ostvarivanje sloboda i prava građana i da je predsjednik opštine dužan da akt iz stava 1. ovog člana podnese skupštini na potvrdu čim ona bude u mogućnosti da se sastane (član 41-a.).

Zakonom o Ustavnom sudu Republike Crne Gore ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 21/93), propisano je da se postupak odlučivanja o povredi prava u toku izbora poslanika i odbornika pokreće podnošenjem žalbe na rješenje nadležne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor protiv tog rješenja i da se žalba iz stava 1. ovog člana podnosi Ustavnom sudu u roku od 24 časa od časa dostavljanja rješenja (član 42).

Iz navedenih odredbi Ustava proizilazi da Republika u skladu sa Ustavom uređuje način ostvarivanja sloboda i prava građana, pa i biračkog prava koje se ostvaruje na izborima i, s tim u vezi, zaštitu tog prava, a iz odredbi Zakona o izboru odbornika da se u skupštinu opštine, prestonice i Glavnog grada bira po 30 odbornika i još po jedan odbornik na svakih 5000 birača, te da broj odbornika koji će se birati utvrđuje Skupština opštine posebnom odlukom najkasnije do dana raspisivanja izbora; da se opštinska izborna komisija stara o zakonitosti sprovođenja izbora; da se Republička izborna komisija stara o zakonitosti sprovođenja izbora i o jedinstvenoj primjeni odredbi ovog zakona; da birački odbor neposredno rukovodi glasanjem na biračkom mjestu i da birački odbor određuje iz reda svojih predstavnika dva povjerenika za glasanje van biračkog mjesta; da se birački odbor raspušta ako se naruši tajnost glasanja, te da se glasanje na tom biračkom mjestu ponavlja; da birač koji nije u mogućnost da glasa na biračkom mjestu (nemoćno i spriječeno lice), a želi da glasa, obavještava o tome birački odbor, koji će preko svog povjerenika za glasanje putem pisma omogućiti takvom licu da glasa na način kojim se obezbeđuje neposrednost i tajnost glasanja; da se ako se utvrdi da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja birača koji su glasali ili ako se utvrdi da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja kontrolnih kupona ili ako se utvrdi postojanje dva ili više kontrolnih kupona sa istim serijskim brojem ili serijskim brojem koji ne pripada tom biračkom mjestu birački odbor raspušta i imenuje novi a glasanje na tom biračkom mjestu ponavlja; da se u zapisnik o radu biračkog odbora unose primjedbe i mišljenja članova biračkog odbora, kao i sve druge činjenice od značaja za glasanje; da svaki birač, kandidat i podnosilac izborne liste ima pravo da podnese prigovor nadležnoj izbornoj komisiji, zbog povrede biračkog prava u toku izbora i da se protiv Rješenja Republičke izborne komisije kojim je odbačen ili dobijen prigovor može izjaviti žalba Ustavnom sudu.

Ustavni sud je ocijenio da propust Skupštine opštine Danilovgrad da donese posebnu odluku o broju odbornika koji će se birati na izborima ne predstavlja povredu izbornog prava građana tokom izbora, jer se ta odluka donosi prije raspisivanja izbora a njome se utvrđuje samo broj odbornika koji će se birati na predstojećim izborima.

Sud je dalje utvrdio da je Republička izborna komisija pravilno ocijenila da je Rješenje Opštinske izborne komisije Danilovgrad, br.97/1 od 19.maja 2002. godine, doneseno u skladu sa Zakonom o izboru odbornika i poslanika i da nema pouzdanih dokaza da je Mijatović Elizabeta glasala javno na biračkom mjestu, kao i da Nikola Jovanović nije glasao na odnosnom biračkom mjestu.

Na osnovu iznijetih razloga odlučeno je kao u izreci ove odluke.

Odluka o objavljivanju zasnovana je se na odredbi člana 116, stav 3. Ustava Republike Crne Gore.

U br. 54/2002

Podgorica, 24. maj 2002. godine
Ustavni sud Republike Crne Gore
Predsjednik,
Nikola Vujanović, s.r.